

Sztrájkot kezdenek a szegedi cipészek a cipő-rendelet ellen.

(Saját tudósítónktól.) Szombati számában közölte a *Délmagyarország* a hirt, hogy a közéleti tanács dr. *Somogyi Szilveszter* polgármester elnöklésével tartott ülésén döntött azokról az intézkedésekről, amelyek a cipő-rendelet következtében váltak szükségessé. Mint megírtuk, egy nagy központi irodát fognak szervezni a cipőutalványok egész városra terjedő kiadására és a bőrközpont által a Szegedre kiutalt anyagoknak cipésziparosok között való szétosztására. Ebben a hírben természetesen benne van az is, hogy a cipésziparosoknak ki fogják utalni az olcsó cipőhöz való olcsó anyagokat, amint ezt a dolog természetéből is megköveteli. Mégis, a közlés nem nyugtatta meg a szegedi cipésziparosokat, akik a rendelet ellenében sztrájkra készülnek. Beszéltünk mintegy tíz szegedi cipésziparossal, akik valamennyie úgy nyilatkoztak, hogy azon a napon, amelyen a cipő-rendelet életbelép, ők leteszik a szerszámokat, föllátnak a nevezetes suszterszékekről, a díkieket a sarokba dobják és lezárlják üzleteiket. Aztán pedig, hát aztán jöhet, aminek jönni kell. Valaki meg fogja unni a dolgot s hogy ezek a valakik nem a cipészek lesznek, arra nézve biztosíték az, hogy ők kis vagyonkájuk, amelyet a háboruban összedikieseltek.

A panaszok legnagyobb részét általánosak cipészi részről és pedig: a rendeletben előírt árakért nem lehet cipőt csinálni, akkor sem, ha minden anyagot olcsó áron adnak is át az iparosoknak. Nem lehet pedig azért, mert

a munkadíjak, így a felsőrészvarrás, amelyet kisiparos maga nem végezhet el, oly drágák, hogy a rendeletben előírt árak mellett cipész-kisiparos nem találhatja meg a számítását. Viszont vannak kisiparosok, akik segédet tartanak; ezeknek már maguknak olyn fizetést kell adni, hogy azt nem bírják el a rendelet árai.

Az érdeklődésünkre adott érdekesebb válaszok itt következnek:

Seleczky Antal Berzsenyi-utcai cipész szintén a munkadíjak és megélhetés nehézségeiről panaszkodott. Elmondotta, hogy ő, a kisiparos, akinek azonban nagy rezsije van, a rendelet szerinti árakkal egyáltalán nem boldogulhat. Bármily olcsón adják is az anyagokat, egy pár cipő munkadíjjal, rezsivel, tisztességes — 15—20 százalékos — haszonnal legkevesebb kétszáz koronába van benne. Már pedig azt senki sem kívánhatja tőle, hogy ő ráfizessen a munkájára azért, hogy másnak cipője legyen. Akkor már inkább azt kell mondania, hogy járjanak cipőjegyben az emberek.

Gipei Sándor Gizella-téri suszter szerint pünkösdtől után, mire az eddigi rendelkezéseket lebonyolítják, nem lesz egy suszter sem Szegeden, aki hajlandó lenne cipőt csinálni. Nem lesz akkor sem, ha minden anyagot olcsón kiadnak is a cipőkhöz, mert „megváltoztak a megélhetési viszonyok és más keresethez szoktak hozzá a cipészek.”

Zajos jelenetek a Házban.

— Bizonyítékok Konsten őrnagy különös szerepéről. —

(Budapesti tudósítónk telefonjelentése.)

A képviselőház hétfőn folytatta a kormányprogram vitáját. Az érdeklődést azonban nem ez a vita keltette, hanem a Károlyi-ellenes hajsza ügye, amely ismételt szóba került a Ház ülésén. Az erről szóló beszédek kapcsán izgalmas és zajos jelenetek voltak. Az elnöknek többször kellett a renderutasításhoz folyamodnia. A miniszterelnök megnyugtató kijelentései nem tudták elcsendesíteni azokat a hullámokat, amelyeket az újabb politikai botrány kavart fel.

A képviselőház hétfői ülését féltenegykor nyitotta meg Szász Károly elnök. Jelenítette a Háznak, hogy *Krajlovics* Péter képviselő meghalt. Bemutatta gróf *Zichy* János kultuszminiszter levelét, melyben miniszterre való kinevezése miatt lemond egri mandátumáról.

Heinrich Antal, a 9-ik bíráló-bizottság előadója bejelenti, hogy a bizottság megvizsgálta a báró *Gutmann* Henrik megválasztása ügyében beadott felszólalást és megállapítja, hogy *Gutmann* neve az 1914-es névjegyzékben nem fordul elő. Ennek kapcsán az elnök konstatálja, hogy báró *Gutmann* képviselő megbízatása megszűnt és a Ház nevében új választást rendel el az oláhfalui körületben.

Napirendelőtti felszólalásra *Juhász Nagy* Sándor és *Fényes László* kért és kapott engedélyt.

(Mentelmi bejelentés a Károlyi-ügyben.)

Juhász Nagy Sándor: Mindenek előtt bejelenti, hogy *Urmánczy Nándor* szombati interpellációjának adatai szerint gróf *Károlyi* Mihály mentelmi joga megsértetett. A miniszterelnök maga is megállapította, hogy itt működik egy német *Nachrichtenstelle*, hírszolgálati kirendeltség. Az interpelláció meg nem cáfolt adataiból arra lehet következtetni, hogy *Konsten* német őrnagy a Károlyi el-

len rendezett hajszával megsértette egy magyar képviselő mentelmi jogát. A vasárnapi lapokban a német főkonzulátus ezzel az ügygel kapcsolatban cáfolatot tett közzé, mely szerint *Konsten* sohasem volt német tiszt, nincs és nem volt összeköttetésben a német főkonzulátussal és hogy a hivatalos körök tudta nélkül fejtette ki működését.

Fényes László: Rosszhírszerű állítás!

Juhász Nagy Sándor: A nyilatkozat egyáltalán nem érinti a tényállást. Utánjárása alapján előadhatja, hogy a nyilatkozat adatai egyébként sem felelnek meg a valóságnak. *Herman Konsten* őrnagy 1915-ben jött Budapestre és arra kapott megbízást, hogy figyelje meg itt Budapesten az időelőtti békeakciókat. Az őrnagy ezt a munkakört a mai napig betöltötte, sőt be volt hozzá osztva a rendőrség egy embere is, aki két és fél hónappal ezelőtt más megbízatást kapott. *Konsten* őrnagy a német hadseregéből török szolgálatba lépett át. Ez a körülmény azonban egészen mellékes. A lényeg az, hogy az őrnagy igen is a *Nachrichtenstelle* budapesti vezetője, fizetését a német hadseregtől kapja. Titkos telefonszámának jelszava, a melyet be kell mondani a központnak, hogy kapcsolja, *Nobud*, a mi rövidítése ennek a német címnek: *Nachrichtenstelle* Offizier Budapest.

Bizonyítani tudja, hogy *Konsten* levelezését a német főkonzulátus közvetítésével bonyolította le. Ennek igazolására becsatol egy borítékot. Ezt a borítékot leteszi a Ház asztalára.

Hogy milyen hatalmas ember volt *Konsten* őrnagy, bármennyire is igyekeznek most leszorítani jelentőségét, arra néhány adatot sorolok föl. Gróf *Károlyi* Mihály külföldről érkező leveleit *Konsten* őrnagy bontotta fel, olvasta el és tartotta meg magának.

Farkas Pál: Ez hallatlan!

Lachne Hugó: Még a grófnő leveleit is!

Juhász Nagy Sándor: *Károlyi* Mihály

és gróf *Károlyi* Imre közismert ügyének az aktái, amelyek a hadosztálybírószágon vannak, vagy eredetiben, vagy másolatban ott hevernek *Konsten* őrnagy íróasztalán.

Farkas Pál: Ki adta neki?

Juhász Nagy Sándor: Egy magyar grófnő, a legtisztelendőbb magyar nevek viselője egészségi okokból Svájcba akart utazni és bár az erre hivatott hadfelügyeleti bizottság kérelmét teljesítette, sőt a külügyminisztériumból is biztosították, hogy elutazhatik, megtörtént, hogy a határon a magyar grófnőt feltartóztatták, megmotozták, botrányt csináltak vele, sőt egy magyar embert, aki védelmére kelt, letartóztattak.

Lachne Hugó: Egy magyar főispán feleségét!

Juhász Nagy Sándor: Avval gyanúsították meg, hogy gróf *Károlyi* Mihály titkos levelezését viszi ki Svájcba.

Fényes László: Ez nem történhetett meg a magyar igazságügyminiszter tudta nélkül.

Wekerle Sándor: Ez nem áll!

Juhász Nagy Sándor: Tudomásom van arról, hogy *Konsten* őrnagy meg akarta szerezni azokat a följegyzéseket, amelyek gróf *Károlyi* kihallgatására vonatkoztak.

Felkiáltások a Károlyi-párton: Még a királyt is ellenőrzik!

Juhász Nagy Sándor: A honvédelmi miniszter, akinek őszinteségét mindnyájan ismerjük, bizonyára nyíltan megmondja, igaz-e, hogy *Konsten* nála jelentkezett.

Báró Szurmav Sándor honvédelmi miniszter: Én nálam?!

Juhász Nagy Sándor: Hogy jutott *Konsten* hozzá egy hadosztálybírószágot vizsgáló adataihoz? Melyek azok a magyar hatóságok, amelyekkel *Konsten* őrnagy szoros összeköttetésben állott? Hol volt a magyar igazságügyminiszter, akinek, amikor jogi tanácsot kértek tőle, rá kellett volna ütnie a corpus jurisra, midőn a magyar nemzet szuverenitása elleni merényletről és egy magyar képviselő mentelmi jogáról volt szó?

Fényes László: Ő uszított!

Juhász Nagy Sándor: Gróf *Károlyi* Mihály e hajszában tisztán áll. Ezennel bejelenti gróf *Károlyi* Mihály képviselő mentelmi jogának megsértését és egyúttal gyors intézkedést és nemes elhatározást kíván. Gyors intézkedést sürget a nemzet közvéleménye, hogy *Konsten* őrnagyot huszonnégy órában belül rússítsák ki. (Felkiáltások a szélsőbaloldalon: Kitoloncolni!) Nemes elhatározást kérek a Háztól, hogy pártkülönbség nélkül fogjunk össze az ilyen merényletek visszatartására. (Élénk helyeslés a szélsőbaloldalon.)

Szász Károly elnök: Bejelenti, hogy ez ügyet a mentelmi bizottsághoz utasítja.

Wekerle Sándor miniszterelnök: A mentelmi ügyben természetesen tartózkodik minden nyilatkozattól, mert az ügy elbírálása a bizottság elé tartozik, de határozottan tiltakozik *Juhász Nagy* Sándor azon állítása ellen, mintha itt a magyar állam szuverenitásáról volna szó.

Igen sajnálatos, hogy a német főkonzulátus cáfoló nyilatkozatát ilyen bírálat tárgyává tették, midőn a főkonzulátus vezetője és valamennyi tisztviselője a mi nemzeti érdekeink leghathatósabb támogatója. A német főkonzulátus ezen török őrnagy (Derűtség a szélsőbaloldalon) eljárásával semmiféle összeköttetésben nem volt. Nem volt vele összeköttetésben az igazságügyminiszter sem. *Konsten* ur bizonyára nem nagy ügyességgel járt el. (Nagy derűtség. *Wekerle* is nevet.), de ha a magyar tisztviselők közül valaki vele együtt működött volna, az ellen megindul a zeliárás.

Fényes László: Szombaton a képviselőházi ülés után a lapokban olvastam csak, hogy *Urmánczy Nándor* interpellációja alatt *Vázsonyi Vilmos* egy közbekiáltásban azzal illetett, hogy bérenc vagyok. Durvaságokra, becsületsértő kifejezésekre sohasem szoktam reagálni, a magyar parlamentben az ilyenek-